

Fanfárosból Ferencsik-díjas harsonás

Kácsik Jenő szerint a fúvós hangszer titka a mindennapi gyakorlás

A tizenöt esztendeje, 1986-ban alapított Ferencsik János-éremmel páros esztendőben a Magyar Állami Operaház Zenekarának egy-egy művészt, páratlan évben pedig a Nemzeti Filharmonikus Zenekar (korábban ÁHZ) muzsikáját jutalmazták. A kitüntetés odaítéléséről kuratórium dönt, s mindig olyan ember veheti át, aki együttesének legalább tizenöt esztendeje tagja, s a legkiemelkedőbb művészi teljesítményt nyújtotta. A díjat Ferencsik János születésnapján, január 18-án adják át, s ebben az esztendőben a Nemzeti Filharmonikusok harsonása, Kácsik Jenő kapta meg ezt az elismerést.

– Fontos mérföldkő az ember pályáján egy ilyen kitüntetés?

– Természetesen az, bár ahogy mindeki, én is igyekeztem mindig – öt, tíz és tizenöt esztendővel ezelőtt is – tenni a dolgomat. Egyszer az Év művészenek is megválasztott az együttes, s számomra ez szintén fontos elismerés volt, hiszen a körülöttem ülő kollégák, a legszigorúbb kritikusok döntöttek így, akik ráadásul azt is hallják, milyen teljesítményt nyújt az ember nap, mint nap, hogyan változik, fejlődik a produkció az első próbától egészen a koncertig. De egyetlen díj, elismerés után sem lehet elégedetten hátradőlni, hiszen jönnek az újabb és újabb megmérettetések, a próbák és a hangversenyek.

– Tizenkilenc esztendeje tagja az zenekarának, az ÁHZ-nek, azaz a mostani Nemzeti Filharmonikusoknak. Ennyire hűséges típus?

– Mondhatjuk, hogy igen, bár olyan sok „csábításnak” nem voltam kitéve. Külföldre mehettem volna muzsikálni, de arra nem vágytam igazán. Csupán egyszer bizonytalanodtam el, amikor a Budapesti Fesztiválzenekarhoz hívtak játszani kedves barátaim. Szívesen mentem volna, de még szívesebben maradtam. Annak idején ugyanis engem az ÁHZ-ba úgy vettek fel, hogy a próbajáték zsűrijének elnöke maga Ferencsik János volt, s két évig irányítása alatt játszhattam az együttesben. Meghatározó időszak volt, hiszen első harsonásként rögtön a mélyvízbe kerültem, de sikerült megtanulnom „úszni”, s boldogultam a kényes, szólisztikus feladatokkal is. Aztán Kobayashi Ken-ichiro következett, akivel több, mint tíz

esztendőn át muzsikálhattam együtt, s varázslatos dirigálásának is jelentős része volt abban, hogy ennyi éven át az együttes tagja maradtam. Most pedig jelentős változások mentek végbe a zenekarnál, s tavaly kezdődtek el azok a folyamatok, amelyekre 19 esztendeje várok. Ennyi idő után került ugyanis az együttes olyan erkölcsileg és anyagilag is elismert pozícióba, amelyet mindig is megérdemelt volna. Örülök ennek és nagyon sajnálom mindazokat, akik nem lehetnek részesei ennek a jobb helyzetnek.

– Hogyan lehet és kell mindennap szépen fújni a harsonát?

– Ha van titka a fúvóshangszernek, akkor az a mindennapi gyakorlás, amelynek mennyisége egyéneként változik. Sem a túl sok, sem a túl kevés nem jó, meg kell találni a megfelelő arányt. S a koncertprogram ismeretében nemcsak napokra, hanem hetekre előre kell tervezni. A gyakorlásban nincs ünnepnap, hétvége, minden nap kézbe kell venni a hangszert. Ez ennek a hivatásnak a legnehezebb része. Ha azonban mindezt az ember betartja, állandóan felkészült és tudja, megtett mindent, amit csak lehetett, akkor tényleg remek érzés a koncerten muzsikálni. A másik, ami szintén segíti a játékot, az a kamarazenélés. Főiskolásként nekem is rengeteget jelentettek az Anonymus Quintett, amelyben Velencei Tamással, Tóth Zoltánnal, Varga Zoltánnal és Bazsinka Józseffel, majd pedig Werchovszky Miklóssal muzsikáltunk együtt. Három nemzetközi megmérettetést, közte a Maurice André versenyt is megnyertük, de hiába, abban az időben a menedzserek nem láttak fantáziát egy fúvósötösben. Így lassan szétszóródtunk a világban, abamaradt a közös muzsikálás, amit nagyon sajnállok, hiszen a zenei alapokat követően ezekből az együttes próbákból, koncertekből tanultam a legtöbbet.

– Önnél a harsona szerelem volt első látásra?

– Nem, először a trombita volt az, ami felkeltette a figyelmemet. Szülővárosomban, Makón a Bartók Béla Zeneiskola úttörőzenekarába kerestek négy fanfárost, akik az ünnepségeken muzsikálnának, s a barátaimmal úgy döntöttünk, megpróbáljuk. Ezt követően három esztendőn át

trombitálni tanultam, s Szegeden felvettek a konzervatóriumba. Aztán amikor a pesti konziba felvételiztem, akkor történt meg a nagy találkozás. Amikor ugyanis kijöttem a teremből, ahol azzal köszöntek el tőlem, hogy majd értesítenek, Steiner Feri bácsi behívott a harsona-szobába, megnézte az ajkam, a fogaimat és kijelentette, ha vállalom, hogy áttérek a pozanra, akkor felvesz. Nagyon sajnáltam a trombitát, de vállaltam. Az első időkben azonban azt hittem, sosem fogom megtanulni, mikor meddig kell húzni a hangszert. Aztán a távolság, – szinte magától – beállt, s Steiner Feri bácsi lelkiismeretes munkájának köszönhetően, megtanultam fújni a harsonát.

– Volt egyébként otthoni zenei indíttatása, muzsikált más is a családban?

– A szüleim több művészeti ág iránt érdeklődtek, de a zenét csak hallgatóként élvezték. Én vagyok az első, de remélem nem az utolsó muzsikos a családban, a kétéves kislányom ugyanis szívesen hallgatja a harsonát. Ebből is látszik, hogy jó az ízlése, az édesanyja ugyanis fuvolás, de annak az instrumentumnak nem szereti a hangját, a pozan-játékból azonban már tíz percet is kibír.

– A fúvós hangszer az összes szépsége ellenére azon instrumentumok közé tartozik, amelyek erősen igénybe veszik a fizikumot, s időben meghatározott, meddig játszhat rajtuk valaki. Ön gondolkodik már azon, mi lesz tizenöt év múlva?

– Az embernél öregkorában derül ki igazán, mennyit tett a hangszeréért és a hangszerén. Minél többet, annál tovább tud muzsikálni. De persze ez attól is függ, hogy mennyit hagytak meg idegrendszeréből a karmesterek. Meglátjuk, hogyan alakul akkorra az életem. A tanítással valószínűleg ismét megpróbálkozom. Egyszer ugyanis már belekóstoltam, fél éven át foglalkoztam főiskolásokkal Debrecenben. Nagyon tetszett, élveztem, de rá kellett jönnöm, hogy ez olyan óriási felelősség, amelyet a jelenlegi zenekari munkám mellett nem vállalhatok. A tanítás ugyanis életforma, az embernek bármilyen napszakban rá kell érnie a növénydekeire, s olyan hittel, lelkesedéssel kell velük foglalkoznia, ahogy Steiner Feri bácsi tette. Akkor van ugyanis értelme.

R. Zs.